

ด่วนที่สุด
ที่ กต ๑๒๐๕/๘๐๕

สค. (eMail)

ถึง : กนธ.

รับที่ : ล1740/68

15 ต.ค. 2568 เวลา 15.00 น.

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ความเห็นต่อร่างพิธีสารฉบับที่ ๒ เพื่อแก้ไขความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างอิง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ลับ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว(ล) ๒๖๘๓๕ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๘

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้กระทรวงการต่างประเทศเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อร่างพิธีสารฉบับที่ ๒ เพื่อแก้ไขความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (Second Protocol to Amend the ASEAN Trade in Goods Agreement) เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นสาระและถ้อยคำ

๑.๑ ร่างพิธีสารฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงเนื้อหาของความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (ASEAN Trade in Goods Agreement: ATIGA) ให้ทันสมัยยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลดอุปสรรคทางการค้าจากมาตรการทางภาษีและมาตรการที่มิใช่ภาษี สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน ค.ศ. ๒๐๔๕ (ASEAN Community Vision 2045) และแผนยุทธศาสตร์ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๖-๒๐๓๐ (ASEAN Economic Community Strategic Plan 2026-2030) ที่มุ่งส่งเสริมการบูรณาการทางเศรษฐกิจและความคล่องตัวของการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ และการลงทุนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน รวมถึงส่งเสริมให้อาเซียนเป็นตลาดเดียวและเป็นศูนย์กลางการผลิตที่มีความสามารถในการแข่งขันในระดับโลก พร้อมกับการค้าและการลงทุนภายในอาเซียนที่เพิ่มมากขึ้น

๑.๒ กระทรวงการต่างประเทศไม่มีข้อขัดข้องต่อสาระและถ้อยคำโดยรวม หากกระทรวงพาณิชย์ในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเห็นว่า มีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายและผลประโยชน์ของไทย สามารถปฏิบัติได้ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนสอดคล้องกับพันธกรณีของไทยภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ไว้แล้ว

๒. ประเด็นมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

๒.๑ พิธีสารฯ จัดทำขึ้นระหว่างรัฐบาลของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยมีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้าอาเซียน (ATIGA) โดยจัดทำเป็นเอกสารแนบท้าย (Appendix) ของพิธีสารฯ และกำหนดให้พิธีสารฯ ถือเป็นส่วนหนึ่งของความตกลง ATIGA ซึ่งเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และโดยที่พิธีสารฯ มีถ้อยคำและบริบทที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ ดังนั้น พิธีสารฯ จึงเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

๒.๒ หากไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้พิธีสารฯ ได้ โดยไม่ต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา พิธีสารฯ ก็ไม่เป็นหนังสือสัญญาประเภทที่ต้องออกพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสองของรัฐธรรมนูญฯ ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา

/๒.๓ โดยที่พิธีสารฯ...

ลับ

๒.๓ โดยที่พิธีสารฯ แก้ไขปรับปรุงเนื้อหาของความตกลง ATIGA ให้ทันสมัยยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการกีดกันทางการค้าทั้งในรูปแบบมาตรการทางภาษีและไม่ใช้ภาษี อันเป็นลักษณะของการค้าเสรี พิธีสารฯ จึงเป็นหนังสือสัญญาที่เกี่ยวกับการค้าเสรีตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญฯ อย่างไรก็ตาม ยังต้องพิจารณาว่า พิธีสารฯ เป็นหนังสือสัญญาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าหรือการลงทุนอย่างกว้างขวางที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสองของรัฐธรรมนูญฯ หรือไม่ ซึ่งในการพิจารณาดังกล่าว กระทรวงพาณิชย์ในฐานะ ส่วนราชการเจ้าของเรื่อง จะต้องคำนึงถึงมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐ เรื่องคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๐ และในกรณีที่มีปัญหาว่า หนังสือสัญญาใด เป็นกรณีตามวรรคสองหรือวรรคสามหรือไม่ กระทรวงพาณิชย์สามารถเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ตามมาตรา ๑๗๘ วรรคห้าของรัฐธรรมนูญฯ

อนึ่ง โดยที่พิธีสารฯ มีเนื้อหาเป็นการแก้ไขปรับปรุงความตกลง ATIGA ในบทต่าง ๆ อาทิ บทที่ ๓ ว่าด้วยกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (Rules of Origin) บทที่ ๕ ว่าด้วยมาตรการสุขอนามัย และสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary Measures) และบทที่ ๖ ว่าด้วยมาตรฐาน กฎระเบียบ ทางเทคนิค และกระบวนการตรวจสอบและรับรอง (Standard, Technical Regulations and Conformity Assessment Procedures) รวมทั้งการเพิ่มบทใหม่ อาทิ บทที่ ๘ ว่าด้วยวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย (Micro, Small and Medium Enterprises) บทที่ ๙ ว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และทางเทคนิค (Economic and Technical Cooperation) บทที่ ๑๐ ว่าด้วยการค้าในสถานการณ์วิกฤต ด้านมนุษยธรรม (Trade in Humanitarian Crisis Situations) บทที่ ๑๑ ว่าด้วยการค้าและสิ่งแวดล้อม (Trade and Environment) บทที่ ๑๒ ว่าด้วยความเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Connectivity) และบทที่ ๑๓ ว่าด้วยความโปร่งใส (Transparency) ดังนั้น พิธีสารฯ จึงน่าจะเข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาอื่น ที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าหรือการลงทุนอย่างกว้างขวางที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสองของรัฐธรรมนูญฯ

ทั้งนี้ โดยที่เลขาธิการอาเซียนจะทำหน้าที่เป็นผู้เก็บรักษาสันธิสัญญา (Depositary) ดังนั้น ในการเก็บรักษาดั้งเดิมของพิธีสารฯ ตามนัยข้อ ๓ ของพิธีสารฯ กระทรวงพาณิชย์จึงควรนำเสนอ ของพิธีสารฯ ที่ได้รับรองความถูกต้องโดยเลขาธิการอาเซียนแล้วมาให้กระทรวงการต่างประเทศเก็บรักษา ไว้ที่กรมสันธิสัญญาและกฎหมายด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสิริศักดิ์ พวงเกตุแก้ว)

กรมอาเซียน
กองเศรษฐกิจ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๓๖๕ (ผู้ติดต่อ ๐๙๖ ๙๐๓ ๕๘๓๕)

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๒๓๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ tittawan.p@mfa.go.th